

Хө өсклгнэ эрн чинртэ төр

Хөдт эртэр искусствени көг тэвлгнэ төрин чинрин тускар ода келэд тус уга. Энүнэ олз-оршин тускар түрүн нуурин хөбчирин дамшлт үзүлджәнэ. Энүнэ чинрин тускар болм чигэггяр келгджд одла. Ода, хөбнд эртэр искусствени көг тэвлгнэ төриг йоста кевяр оньгтан авч күцэхүг ирв. Эн джилд малин хотин батта көрнө бурдэлгнэ төр диилвртэггяр хагьлгдджана.

Малин хотар, гуйр-буудягь татг эдл-ахус йир ховр. Республикин эдл-аху болгьнд эртэр хадгдсн шимтэ көк өвсн хоршагдв, эрдни-шишән силос даргдджана. Цуг эн тоот—үвлэр болн эрт хаврар хөд хургьлуллгьна сән гидг эв-аргь учраджана.

Болв Элст балгьсна колхозмуд болн совхоз хөдт эртэр көг тэвлгнэ төрт сән оньган тэвэд уга. Балгьсна колхозмуд болн совхозд эн джилд урштан 84 миньгьн 579 хөбнэ көг тэвгдхмн, тер тоод эн джилин бийднө төлинө авхл июль сард 4900 хөбнд искусствени көг тэвх баясмн. Икн сард көг тэвлгнэ зура күпэгдсн уга. Балгьсна Сталинэ нертэ колхоз 600 хөбнд көг тэвхлэрн, йиринэр хуцмудла негдүләд, искусствени көг тэвлгнэ зокал эвддж. Хөбнд искусствени көг тэвлгьиг иигджд модьрунар эвдлгьн—Сталинэ нертэ колхозин гардвр мал өсклгнэ эрн чинртэ эн төрт сән оньган тэвлго, энүг болс-бүтцэрнө, зугл нерни төлэ келгьн болджана.

Ленинэ нертэ колхозин 15 миньгьн 287 хөбнд, „Страна Советов“ колхозд—19 миньгьн хөбнд искусствени көг тэвгдхмн. Эднэс кесг миньгьн хөбднө үвлэр болн эрт хаврар хургьлуллгьнд темдггдснн. Үвлэр болн эрт хаврар хөбнэ, төл авлгьиг диилвртэггяр кехин төлэ түрүн болдж дулан хаша-хаац кергтэ. Нилх хургьта хөд орулх дулан хаша-хаац угаггяр төл авхар седлгьн—эзи биш йовдл болджана.

Ленинэ нертэ колхозд дулан 17 хаша, „Страна Советов“ колхозд—15 хаша кергтэ, ода болхла түрүнк колхозднө 4 хаша, хойрдгч колхоз-

днө—дулан 6 хаша баянэ. Ода сентябрь сар ургьад, үвл өбрдсн цагт үвлэр эрт хаврар төл авлгьнд кергтэ дулан хаша яслгьна болн шинэс тосхлгьна көдлмш эс бурдэлгьн—колхозин гардачирин, түрүн болдж зоотехникүдин аньхун, ялуга йовдл гидж халэх кергтэ.

Үвлэр болн эрт хаврар хөд хургьлуулхин тускар, энүнэ чинрин тускар келгдсн угмуд, бичгдсн кесг тоота токтавр дахулдж эн туст нүднл үзгдм тодрха керг-уулдвр эс бурдлэхлэ, келгдсн үг, батлдж авгдсн токтавр чинрән геелджәнэ. Ода, дулан хаша-хаац, кошар яслгьна болн тосхлгьна халхар, үвлэр эс гидж эрт хаврар хургьлх отар хөбдин баярнур шимтэ сән өвс зөблгьнэ халхар иднө кедж күцэсн көдлмш кергтэ.

Наядир хөбдин цуг отармудар искусствени көг тэвгдлжэх цагт, нег улү будта чингтэ намрин өдрмудт хөбчиринь бригадиг шишлнө көдлмшч улсар тетклгьн бас ик чинртэ болдг. Болв Элст балгьсна колхозмуд эн халхарн чигн ик дуту-дундга. Үлгүринь, „Буратинский“ совхозин хөбчирин цуг бригадиг күцлнө диглж бурдэхин төлэ 88 күн кергтэ, ода баяхнө зугл 52 күн. „Победа“ колхозин хөбчирин бригадст ода бийнө 70 күн керглгдджәнэ.

Балгьсна эдл-ахусар хөбдин искусствени көг тэвлгнэ 35 пункт баянэ, ясгджд бел кергдснө 19 пункт. Эн, деер келгдсн тоот зугл нүднэ үзүрт үзгдджджэх гол дуту-дундс. Хөбнэ көг тэвлгьнд кергтэ альк нег үүрмг зер-зев, олна хот-хол бурдэлгьн, хөбчирин бригадин көдлчнр белдлгьн мет тиим эрки төрмуд көндэгдджд келгдджджэхш. Болв тер ахрар келгдсн тоотас, хөбнд көг тэвлгнэ көдлмш ямр уданар келджд йовхнө сән медгдджәнэ. Хөбнд искусствени көг тэвлгьиг үзмлжтэ саянэр кехд селәнэ эдл-ахун балгьсна инспекцин специалистнр, түрүн болдж энүнэ начальник үр Зурумхинов бурдэгч нилчән үзүлх зөвтэ.

Л. ШОРВИН,

Мана корреспондент.